

ОБЛІК ВИТРАТ І ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Роль логістичних підприємств у ринкових умовах функціонування економіки України значно зростає, у зв'язку з тим, що усі промислові підприємства пов'язані лише з певним колом суб'єктів ринкової економіки, які є постачальниками сировини та палива або споживачами готової продукції.

Продукцією на логістичних підприємствах є перевезення пасажирів і вантажів. Транспортну роботу з перевезення вантажів і пасажирів виконують організації різних форм власності. При цьому витрачаються виробничі ресурси, які безпосередньо відносяться до процесу перевезення пасажирів і вантажів, а також до виконання інших робіт і послуг автомобільним транспортом, які визначені технологією і організацією транспортного та експедиційного обслуговування. Крім того, підприємства несуть витрати щодо забезпечення вимог якісного транспортного обслуговування, а також вимог безпеки вантажів і безпеки перевезень пасажирів.

Собівартість автотранспортної продукції являє собою узагальнений економічний показник, що виражає у вартісній оцінці витрати організації (фінансові, матеріальні, трудові), пов'язані з виконанням процесу з перевезення вантажів або пасажирів, технічною експлуатацією транспортних засобів, управлінських і комерційних витрат, а також сплати податків. Як економічний показник собівартість перевезень має велике значення при оцінці виконання процесу перевезення, оскільки чинить основний вплив на формування фінансового результату підприємства і підсумкові показники діяльності логістичного підприємства [1].

Мета обліку собівартості наданих споживачам послуг перевезення – це достовірне, повне та своєчасне визначення суми усіх витрат, пов'язаних з перевезеннями та іншими роботами і послугами, що здійснило логістичне підприємство, включаючи видатки в іноземній валюті, перераховані у гривнях відповідно до офіційного курсу НБУ, а також непродуктивних витрат і видатків, допущених на окремих ділянках роботи.

На автотранспортному підприємстві калькуляцію собівартості перевезень проводять за всіма видами перевезень та послуг, що надаються, але беруть до уваги особливості їх виконання та порядок розрахунку з споживачами. На основі калькуляції собівартості визначають величину витрат, що відносяться на одиницю продукції або виконуваних робіт.

Витрати, які відносяться до собівартості послуг з перевезень, відповідно до економічного змісту, групуються за елементами:

- 1) витрати на оплату праці;
- 2) відрахування на соціальні заходи;
- 3) матеріальні витрати;
- 4) амортизаційні витрати;
- 5) інші витрати [2].

До собівартості перевезень включаються витрати, які безпосередньо зумовлені технологією та організацією процесів перевезень вантажів і пасажирів та інших робіт і послуг.

Порядок відображення витрат у бухгалтерському обліку регламентується П(С)БО 16 “Витрати”.

Важливими видами витрат логістичних підприємств є: витрати на придбання палива; амортизаційні відрахування; витрати на здійснення ремонту та технічного обслуговування автомобілів; витрати на заробітну плату водіїв; витрати пов'язані зі сплатою податкових платежів.

Для визначення собівартості послуг логістичного підприємства немає потреби застосовувати складні методи, оскільки, дана продукція має масовий характер, виробляється простим способом і відсутні залишки незавершеного виробництва. На логістичних підприємствах застосовується простий метод калькулювання до якого належать: однопредельний та однопроцесний. Однопроцесний метод найчастіше застосовується у виробництвах з простим технологічним процесом, позамовний метод застосовується для визначення собівартості ремонтів автомобілів та агрегатів.

Таким чином, вивчення структури витрат і аналіз собівартості дозволяє розробити заходи щодо зниження витрат з метою підвищення ефективності діяльності підприємства.

1. *Базиліук А.В., Малишкін О.І. Бухгалтерський і податковий облік автотранспорту та перевезень. Навч. посіб./ А.В.Базиліук, О.І. Малишкін. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.*
2. *Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті, затверджені наказом Міністерства транспорту України від 05.02.2001 р. № 65.*